

Klasser vilde Elevernes Overgang fra den ene Skole til den anden i høj Grad lettes. De lærde Skoler vilde saa, hvis de dimittere til Realklassgangsprøven, kun behøve 2 særlige Realklasser for 14—16 Aars Alderen, og den efter min Mening uheldige Bestemmelse i § 5, at Prøven for de lærde Skolers tredie-højest Klasse skal give samme Afkomst som Realklassprøven, burde da bortfalde. Herom saavel som om Forslagets øvrige Enkeltheder vil der jo imidlertid i det eventuelle Udvalg og ved de følgende Behandlinger være større Anledning til Bemærkninger. — Det var nærmest de Bestemmelser i Forslaget, der gik i Retning af en inderligere Forbindelse mellem forskellige Skoleformer, som jeg har tilladt mig at paapege, og som jeg vil takke den høitæredede Undervisningsminister for.

E. Jørgensen: Hovedindholdet af det foreliggende Lovforslag er jo Gjenoprettelsen af de to Klasser i den lærde Skole, som blev nedlagte ved Loven af 1ste April 1871, og Ophevelsen af den ved samme Lov indførte Evedeling i den sproglig-historiske og mathematisk-naturvidenskabelige Retning. Grunden til dette Lovforslag angives i Bemærkningerne at være, at Erfaringen taler for, at der finder Overbeholdelse Sted, og at der bliver mindre dygtige Disciple dimitterede i den senere Tid som Følge af Loven af 1871. Der klages først over, at Forstkolen eller den forudgaaende Undervisning før Indtrædelsen i Latinskolen er yderst mangelfuld. Det siges, at dette foranlediges tilbids ved, at man paa Landet ikke har de fornødne dygtige Lærerkrafter, navnlig i Fransk. Endelig siges der, at Forandringen af 1871 med Hensyn til Nedleggelse af de to nederste Klasser har gjort det vanskeligere for Lærerne ved Latinskolerne at samarbejde Disciplene. Endelig siges der ogsaa, at Evedelingen indtræder saa tidlig, allerede i 13—14 Aars Alderen, at Barnet endnu ikke er modent til at vælge sit Kald. Endvidere fortælles der, at den mathematiske Uddannelse slutter for tidlig; Undervisningen kan ikke slaa Rod, thi Eleverne mangle Modenhed til at modtage Matematikens befrugtede Indslydelse. Endvidere peges der hen paa Realisterne, og der siges, at naar disse enkelte Gange faae i Sindet i en mere fremrykket Alder at tage fat paa et videregaaende Studium for at blive Studenter, viser det sig, at der ofte fra dem kommer særlig flinke Elever. Endvidere, at Mathematikundervisningen for Realister bærer bedre Frugter end for de Andre, fordi den tilstræber et mere praktisk Resultat, og endelig, at Læreren sløves under disse Forhold, fordi han ser sit Arbejde forspildt; der trues med, at den mathematiske Indsigt i den studerende Verden vil forsvinde, og man siger, at den glemmes i en forbausende Grad. Jeg synes, at dette er stadfæstet i den senere Tid, navnlig ved to Udtalelser.

Den ene er af den berømte Nordenskjöld, der, saavidt jeg veed, skal have sagt, at al den Latinundervisning, der findes i Sverige, bærer den Frugt, at kun fire—fem eller otte—ni Personer kunne tilgaa det latinske Sprog. Som et Eksempel paa, hvad der glemmes, skal jeg anføre, at en Præst forgangen Dag sagde til mig, at Alt, hvad han kunde huske af Mathematiken fra sin Skoletid, var, at der var en Størrelse, der hedder π . Dette Resultat, siges der, har sin Grund i den for tidlige Afslutning af Undervisningen. Endelig klages der over den fordævelige Examenslæsning i 14—16 Aars Alderen ved Udgangen af Latinskolens 4de Klasse, og derhos peges der igen, som sagt, paa Realisterne, og disse fremhæves atter ved en Paavisning af, at de blive flinkere paa Grund af, at naar de endelig gaa over til at blive Studenter, saa bestemme de sig dertil i en modnere Alder og tage altsaa fat med Byst og Bevidsthed om, hvad de egentlig have givet sig hen til. — Nu skulde man jo tro, efter at dette er udukket i Motiverne til Lovforslaget, at der efter denne glimrende Theori, som jeg i mange Maader kunde være enig i, maatte følge en tilsvarende sund Sands i det Maal, der praktisk pegedes hen paa, men det forekommer mig, at man tværtimod er gaaet baglængs. — Man begynder nu Undervisningen med det 12te Aar; her foreslaas, at den lærde Skoleundervisning skal begynde med det 10de Aar. Man siger, at der efter den nuværende Indretning er Overbeholdelse, men saa foreslaar man yderlig Skærpselse af Fagene. Altsaa istedetfor at afhjælpe Underne tilstræber man tværtimod at gjøre dem endnu haardere og sværere. Det skulde synes at ligge nær for, at Aarsagen til Ulemperne ved den nuværende lærde Skole maa søges i, at man begynder i en altsfor tidlig Alder. Det er da mærkverdigt, at man ikke gaar den modsatte Vej og slutter som saa: Aarsagen til, at Eleverne saa vanskelig sammenarbejdes, at de saa let overanstreges, Aarsagen til dette daarlige Resultat er, at Børnene ikke have den fornødne Modenhed til at modtage den Undervisning, som bydes. Efter min Mening havde det været fornuftigt at sige: Lad os nu gaa den anden Vej og først begynde Undervisningen med det 14de Aar, saa skal det ses, saa ville de 6 Aar, man kan tilbringe i en lærd Skole, bære anderledes Frugt end nu. Begynder man med 14 istedetfor med 12 Aars Alderen, saa vil ogsaa den Ulempe falde bort, at Børnene anstreges i 14—16 Aars Alderen med at tage Udgangsexamen, den rykkes et Par Aar længere ud, til Disciplene ere mere uvillige til at taale de Anstregelser, Examen fører med sig. I det Hele skulde man mene, at det var let at indse, at Grunden til al den megen Ulykke er den, at Børnene skulle fylbes med Noget, som de slet ikke have Interesse for. Det er kun hos enkelte glimrende Begavede, som kunne underkaste sig de